

BIJLAGE X.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE DE OPLEIDING TOT DE DIENST DES WOORDS

In handen van uw commissie zijn gesteld de volgende voorstellen:

1. Het rapport van de deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.
2. Voorstellen van de kerk te Burlington, overgenomen door de classis van de kerken in het Oosten van 12 Juni 1957.
3. Voorstellen van de kerk te Edmonton.
4. Voorstellen van de classis van de kerken in het Westen van 5 September 1957.

Het zij ons vergund eerst enkele opmerkingen te maken betreffende het rapport van de deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.

A. Bij dit rapport is bijgesloten een rekening en verantwoording tot 8 Juni 1957.

B. De door de deputaten beloofde rekening en verantwoording tot 1 Januari 1958 is niet aanwezig.

C. De rekening en verantwoording en de boeken van de penningmeester der deputaten zijn niet namens het kerkverband gecontroleerd, althans een eventueel rapport over zulk een controle ontbreekt. Uw commissie meent, dat dit te wijten is aan het feit, dat de synode 1954 verzuimde een instantie aan te wijzen voor deze controle. Zij wil u adviseren enkele broeders of een kerk te deputeren om aan de volgende synode rapport uit te brengen over hun controle van de boeken van de penningmeester van deputaten vanaf het begin van hun bestaan van dit deputaatschap.

D. Deputaten maken in hun rapport aan de synode enkele opmerkingen over opleidingsinstituten op dit continent. Uw commissie merkt op, dat de deputaten niet de instructie hadden naar deze instituten te informeren en een onderzoek er van ter hand te nemen. Het zou deputaten, naar het oordeel van uw commissie, derhalve geenszins kwalijk genomen hebben kunnen worden, indien zij over deze opleidingsinstituten geheel gezwegen hadde in hun rapport. Nu zij echter wel een oordeel over deze inrichtingen uitspreken, meent uw commissie te moeten opmerken, dat dit oordeel wel op zeer onvoldoende gronden rust ("wat je er van hoort"), zodat het beter geweest ware wanneer het achterwege gebleven was.

Ten aanzien van het tot nu toe besproken deel van het rapport der deputaten stelt uw commissie u voor:

De synode

1. neemt kennis van de aanwezige rekening en verantwoording van de penningmeester van deputaten voor de opleiding tot de dienst des Woords.

2. constateert, dat de beloofde rekening en verantwoording tot 1 Januari 1958 niet aanwezig is.

3. besluit de kerk te Coaldale, Alta., te verzoeken de boeken van de penningmeester van deputaten te willen nazien en van haar controle verslag uit te brengen aan de eerstkomende generale synode.

Wat betreft de in de verschillende stukken gedane voorstellen, willen we ons eerst beperken tot die, welke zich bezig houden met het besluit der synode 1954, dat tot de tijd, dat onze kerken voorzien kunnen worden van candidaten, die zijn opgeleid aan een eigen opleiding tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir of peremptoir examen vereist zal zijn het candidaatsexamen, afgelegd aan de Theologische Hogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland. Acta 1954, Art. 80.

In niet één van deze voorstellen wordt de suggestie gedaan de vermelde uitspraak van Homewood 1954 te handhaven, integendeel, in alle voorstellen en suggestie wordt als oordeel uitgesproken, dat dit besluit vervallen verklaard moet worden.

Uw commissie stelt u dan ook voor:

De synode besluit de uitspraak van de synode 1954, acta art. 80, dat "tot de tijd, dat onze kerken voorzien kunnen worden van kandidaten, die zijn opgeleid aan een eigen opleidig tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir of peremptoir examen vereist zal zijn het kandidaats-examen, afgelegd aan de Theologische Hogeschool der Gereformeerde Kerken in Nederland" vervallen te verklaren.

Gronden:

1. De moeilijkheden, veroorzaakt door het verschil in vooropleiding hier en in Nederland, en de eisen voor toelating tot de Theologische Hogeschool te Kampen zijn zodanig, dat het praktisch onuitvoerbaar is jonge mensen uit onze kerken te verplichten om, indien zij tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten, eerst kandidaatsexamen aan de Theologische Hogeschool onzer zusterkerken in Nederland af te leggen.

2. Opleiding van aanstaande predikanten onzer kerken in Nederland brengt met zich het bezwaar, dat zij niet zo op de hoogte worden gebracht met de stand van zaken in theologisch opzicht op dit continent als gewenst en noodzakelijk is.

3. Jarenlang verblijf in Nederland tot volbrenging van de vereiste studie brengt met zich een jarenlang staan buiten de Canadese samenleving.

4. De afstand Canada—Nederland, het jarenlang van huis zijn en de praktische onmogelijkheid tussentijds heen en weer te reizen, mogelijke internationale spanningen en verbreking van communicatie veroorzaken een last, die onze kerken toch niet mogen opleggen.

Het zal u, bij het aanhoren van de voorstellen uit de kerken en die der commissie en bij vergelijking daarvan, zijn opgevallen, dat uw commissie niet kan accepteren het door de classis van het Westen van 5 September 1957 aangevoerde motief, dat "een synode niet het recht heeft te binden aan een bepaalde opleiding".

Dit laatste is door die classis wel bewéerd, maar geen enkele bewijs hiervoor is aangevoerd. Aler u commissie dit oordeel zou kunnen overnemen, zou zij eerst wel eens bewijzen willen horen.

Uw commissie is van oordeel, dat een synode dit wel mag doen, afgezien van de vraag of zij het zàl doen en of het wijs en bevorderlijk zal zijn als ze het doet. Naar het oordeel van uw commissie bestaat er onder ons geen verschil van inzicht over de vraag of een synode eisen mag vaststellen, waaraan voldaan moet worden voordat iemand kan worden toegelaten tot de kerkelijke examens. Evenmin is er, naar het oordeel van uw commissie, verschil over de vraag of de kerken het recht hebben op een eigen opleiding tot de dienst des Woords, het "Voor de kerk, door de kerk". Indien echter de kerken het recht hebben op een eigen inrichting voor de opleiding tot de dienst des Woords en die in stand mogen houden en indien een synode het recht heeft eisen vast te stellen voor diegenen, die tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten, zou dan een synode niet het recht hebben te binden aan een bepaalde inrichting voor die opleiding, waar het Schriftgetrouwe karakter van die opleiding wel de voornaamste reden tot zulk een binding is? Uw commissie kan dit argument niet overnemen.

Enkele verdere opmerkingen over de voorgestelde gronden mogen nog volgen.

Ad 1. Uit het rapport van deputaten voor de opleiding en uit het bijgevoegde schrijven van het College van Hoogleraren te Kampen is uw commissie wel duidelijk geworden, dat het practisch onuitvoerbaar is van jonge mannen in onze kerken, die zich willen voorbereiden voor het predikambt, te eisen, dat zij de colleges aan de Theologische Hogeschool onzer zusterkerken volgen, en daar het candidaatsexamen afleggen. Uit het verleden is wel duidelijk geworden, dat het verschil in vooropleiding zo groot is, dat iemand, die van dit continent komt, in de practische onmogelijkheid verkeert aan de theologische studie toe te komen. In het schrijven van het College van Hoogleraren ligt, zij het niet met zoveel woorden, toch het advies opgesloten: tracht een andere weg te vinden.

Uw commissie acht dit de voornaamste grond voor het besluit de uitspraak van de synode 1954, hierboven vermeld, vervallen te verklaren.

Ad 2. Uw commissie stemt in met de door de kerken in het Oosten aangevoerde grond, dat het zeer gewenst is, wanneer a.s. predikanten onzer kerken goed op de hoogte worden gebracht met de stand van zaken in theologisch opzicht op dit continent. Uiteraard wordt daaraan in Kampen niet zóveel aandacht besteed als voor onze kerken wel gewenst en noodzakelijk moet worden geacht. Dit gemis wordt door de huidige predikanten onzer kerken inderdaad sterk gevoeld.

In de stukken, aan uw commissie ter hand gesteld, worden vervolgens suggesties en voorstellen gedaan terzake van een eigen opleiding.

Het advies van uw commissie luidt:

De synode besluit:

1. Opnieuw deputaten te benoemen voor de opleiding tot de dienst des Woords.

2. Deze deputaten op te dragen aan de eerstkomende synode rapport uit te brengen over hun onderzoek naar kosten, plaats en inrichting van een eigen opleiding tot de dienst des Woords, en dit rapport ten minste zes maanden voor de eerstkomende synode aan de kerken toe te zenden.

3. Van de kerken zes collecten of een daaraan gelijkwaardig bedrag per jaar te vragen ter voorbereiding van een eigen opleiding en het beheer dezer gelden op te dragen aan de deputaten voor de opleiding.

4. Aan deputaten op te dragen jaarlijks de kerk, tot welke de penningmeester van deputaten behoort, te verzoeken de boeken van de penningmeester van deputaten te controleren en daarvan aan de volgende synode rapport uit te brengen.

In het voorstel van de classis van het Westen van 5 September 1957 wordt voorgesteld alles op alles te zetten om zo spoedig mogelijk te komen tot de oprichting van een eigen opleiding. Ook de deputaten voor de opleiding doen suggesties in die richting.

Uw commissie is er van overtuigd, dat onze kerken een eigen opleiding moeten hebben, en ook, dat dit moet geschieden zo haast als men dit hebben kan. Maar zij wil wel waarschuwen voor overhaasting en voor een niet voldoende overwegen van de vereisten voor en de kosten van zulk een opleiding.

Wat de vereisten voor zulk een opleiding betreft, het is het oordeel van uw commissie, dat de suggestie van deputaten, n.l. één theologisch hoogleraar, één hoogleraar voor de klassieke talen, eventueel nog een predikant, die enkele lessen geven kan, afgewezen moet worden als ten

enenmale onvoldoende. Uw commissie acht twee theologische professoren en een lector voor de klassieke talen wel het minimum aantal docenten waarmee genoegen kan worden genomen. Daarnaast zag zij, indien enigszins mogelijk, dit aantal liever nog uitgebreid met enkele predikanten voor lessen in bepaalde vakken, waardoor hoogleraren zich enigszins ontlast zouden zien en zich te beter aan de hun toevertrouwde vakken zouden kunnen wijden.

Dit aantal wordt door uw commissie absoluut noodzakelijk geacht, en wat het wetenschappelijk karakter van het onderwijs betreft en wat betreft de controle op elkaar en het eventueel corrigeren van elkaar. De historie heeft ons geleerd, dat het niet alleen in de kerk gevaarlijk is, wanneer de heerschappij bij zeer weinigen staat, maar dat het ook een groot gevaar in zich bergt, wanneer het onderwijs aan een opleidingsinstituut der kerken slechts door zeer weinigen gegeven wordt. Tegen het eerste tracht onze kerkenordering zoveel mogelijk te waken. Deze zelfde waakzaamheid is, naar het oordeel van uw commissie vereist, wanneer het de opleiding betreft.

Enig concreet voorstel met betrekking tot aantal docenten, plaats waar de opleiding gevestigd zal moeten worden, enz. meende uw commissie nog niet te kunnen of te moeten doen. Zij meende dit niet te kunnen doen, aangezien haar schattingen van bedragen (om daarbij alleen maar te blijven) op geen enkele reële grond zouden rusten op dit moment. Zij meende dit niet te moeten doen, aangezien de tot stand koming van een opleidingsinstituut haars inziens toch geen feit zal kunnen zijn vóór de volgende synode.

Daarom adviseerde zij u het onderzoek van deze materie op te dragen aan te benoemen deputaten voor de opleiding.

Het is wel duidelijk, dat er grotere inspanning vereist zal zijn, willen we ooit tot zulk een eigen opleiding komen, groter n.l. dan tot nu toe is ten toon gespreid. Daarom adviseerde uw commissie u om zes collecten van de kerken te vragen in plaats van vier collecten per jaar, die door de synode 1954 zijn gevraagd.

Met opzet voegde uw commissie in de woorden: ter voorbereiding van een eigen opleiding. Er zal straks geld nodig zijn voor gebouwen, bibliotheek, leermiddelen, enz. Dat zal, indien enigszins mogelijk, voordien verzameld moeten worden, althans tot zulk een bedrag, dat behoorlijk begonnen zal kunnen worden met de opleiding.

Over de daarna te volgen gedragslijn inzake de inzameling van de benodigde gelden heeft uw commissie zich niet uit te spreken. Zij wil echter de woorden "ter voorbereiding van een eigen opleiding" motiveren. Zij is niet van oordeel, dat een bestaande opleiding uit collecten, door een synode van de kerken gevraagd, moet worden onderhouden, doch dat de kosten haars inziens bestreden moeten worden uit bijdragen van de kerken, in overeenstemming met een aan de kerken voorgelegde begroting, waarbij het dan vanzelfsprekend aan elke kerk vrijstaat uit te maken op welke wijze zij het voor haar rekening komend aandeel bijeen wil brengen.

Op de suggestie van deputaten voor de opleiding om een stichting in het leven te roepen, welke stichting contribuanten werven kan, meent uw commissie dat niet ingegaan moet worden. Indien er één ding is, waarvoor de kerken, naar het oordeel van uw commissie, waken moeten, dan is het dit: dat we een opleiding zouden krijgen, die toch practisch los van de kerken komt te staan en waaraan ieder, die daartoe bereid is, zijn contributies geven kan. De zaak der opleiding is een zaak van de kerken en niet

een zaak van liefhebberij, interesse of bijzondere voorkeur. Daarom wijst uw commissie deze suggestie van deputaten af.

Waar het tot stand komen van een eigen opleiding naar het oordeel van uw commissie de eerste jaren niet verwacht kan worden, daar zullen bepalingen moeten worden gemaakt voor de tijd tot het moment, dat de eerste candidaat aan de eigen inrichting voor de opleiding is geëxamineerd en zijn graad heeft behaald.

Verschillende voorstellen zijn in dit opzicht ingekomen. Uw commissie wil u thans eerst voorleggen de bepalingen en maatregelen die, naar haar oordeel, moeten worden gemaakt en vastgesteld, om u daarna haar motieven te geven waarom zij sommige der ingekomen voorstellen wel heeft overgenomen, andere niet.

Uw commissie stelt u dus voor:

De synode besluit:

1. dat tot de tijd, dat onze kerken kunnen voorzien worden van candidaten, die zijn opgeleid aan een eigen inrichting voor de opleiding tot de dienst des Woords, voor toelating tot het praeparatoir en/of peremptoir examen vereist zal zijn een candidaatsbul, die de wetenschappelijke graad van candidaat in de theologie of de B.A. en B.D. graad verleent.

2. dat, indien deze graad niet behaald is door studie en/of examen aan de Theologische Hogeschool van De Gereformeerde Kerken in Nederland, een aanvullende studie en examen vereist zal zijn in bepaalde, voor de ambtelijke bediening in onze gereformeerde kerken zo belangrijke "vakken" (als: gereformeerde dogmatiek, geschiedenis van de gereformeerde kerken, gereformeerd kerkrecht, enz.).

3. de eisen te doen formuleren voor dit examen en examinatoren te benoemen.

4. de regels aan te geven waarnaar de kerkelijke examens zullen worden ingericht.

Uw commissie is er hartelijk van overtuigd, dat onze kerken er op moeten staan, dat degenen, die toegelaten willen worden tot de kerkelijke examens, een bepaald peil van wetenschappelijke ontwikkeling hebben bereikt. Zij is wel van oordeel, zoals uit het eerste deel van het rapport betreffende de opleiding kan worden opgemaakt, dat het niet geoorloofd is de zware last van een jarenlang verblijf in Kampen op onze jongemannen te leggen. Maar zij is er eveneens van overtuigd, dat het peil van "Kampen" zo dicht mogelijk moet benaderd.

Daarom stelt zij u voor te besluiten als onder 1 vermeld, aangevuld met 2.

Door de eis te stellen, dat door degenen, die tot de kerkelijke examens willen worden toegelaten zonder dat zij te Kampen candidaatexamen hebben gedaan, een aanvullend examen zal moeten worden afgelegd, bewegen wij ons ook voort in dezelfde lijn die De Gereformeerde Kerken in Nederland hebben gevolgd.

In sommige der voorstellen, die uw commissie te behandelen kreeg, werd wel beweérd, dat onze zusterkerken in Nederland nimmer een binding aan een bepaalde opleiding hebben gekend, maar deze opmerking is in zijn algemeenheid niet juist. Wanneer in één der stukken wordt geponeerd, dat deze kerken een z.g.n. colloquium doctum lieten voorafgaan aan het praeparatoir examen in geval het candidaatexamen was afgelegd aan b.v. een Rijksuniversiteit, dan moet uw commissie dit een pertinente onjuistheid noemen.

Ook al hebben, wat moet worden toegegeven, onze Nederlandse zusterkerken bij ons weten nimmer een zo sterke binding aan een bepaald opleidingsinstituut gekend als Homewood 1954 oplegde, dan betekent dit nog niet, dat zulks ons verboden zou zijn. We behoeven hier echter niet nader over te spreken, waar we van oordeel zijn, dat niet zo gebonden moet worden.

Wel wil uw commissie nader ingaan op het voorgestelde colloquium doctum. Naar ons bekend is, werd zulk een colloquium doctum wel gehouden, wanneer iemand, die reeds predikant in een of andere gemeenschap was, predikant in onze zusterkerken wilde worden. Maar van degenen, die een kandidaatsbul presenteerden van een andere onderwijsinrichting dan de Theologische Hogeschool te Kampen of de Vrije Universiteit, werd een aanvullend wetenschappelijk examen vereist.

Onze zusterkerken bepaalden immers, dat aler zo iemand kon worden toegelaten tot het praeparatoir examen, hij geëxamineerd zou worden "in de vakken van het kandidaatsexamen" of door die van de Theologische Hogeschool, of door beide. Dit is iets anders dan een colloquium doctum. Uw commissie kon dan ook op suggesties ten aanzien van zulk een colloquium voor kandidaten niet ingaan, noch ook die overnemen.

De gedachte, in dezelfde voorstellen naar voren gebracht, dat deputaten zullen hebben te adviseren inzake onderwijsinrichting op dit continent, acht uw commissie geheel en al te moeten afwijzen. Deputaten spreken immers namens de kerken en in haar opdracht. Aanbevelingen inzake onderwijsinrichtingen op dit continent kunnen zij in hun kwaliteit niet doen, aangezien daarin opgesloten zou liggen, dat aan zulke inrichtingen een zekere erkenning gegeven zou worden door de officiële deputaten onzer kerken. Deze erkenning kan alleen gegeven worden aan een eigen inrichting of aan een inrichting onzer zusterkerken.

Wat de gedachte van een aanvullende studie in Kampen aangaat, uw commissie acht deze zeker zeer gewenst en begeerlijk, maar wil geen voorstellen in dezen doen. Zij volstaat met de wenselijkheid en de begerlijkheid daarvan uit te spreken.

Een bepaling, dat deze eventuele aanvullende studie met behulp van een beroep op art. 19 K.O. mogelijk gemaakt zal kunnen worden, acht uw commissie niet gewenst. Indien zich het geval voordoet, dat er een broeder is, die deze studie volbrengen wil en niet in staat is de er aan verbonden kosten zelf te dragen, dan zal de kerk tot welke hij behoort, of zullen de kerken van haar ressort, eventueel bijstaan door andere kerken, zelf maar moeten beslissen of en, zo, ja, op welke wijze zij de hulp zullen bieden, hetzij naar art. 19 K.O., hetzij anderszins.

BIJLAGE XI.

RAPPORT COMMISSIE III INZAKE BEZWAARSCHRIFT BR E. H. POL

Uw commissie zag zich toegewezen een bezwaarschrift van br E. H. Pol van New Westminster tegen art. 11 van de regelingen van de Classis West, waarin overeenkomstig classisbesluit van 27 November 1952 wordt vastgesteld, dat art. 44 K.O. voorlopig niet uitgevoerd kan worden, omdat de classis het doen van gewone kerkvisitatie onmogelijk acht.

Een verzoek van drie kerken aan de classis van 24 November 1955 om aan art. 44 weer uitvoering te geven, werd door de classis niet ingewilligd "gezien de hoge kosten, die de in art. 44 K.O. bedoelde visitatie in West-